

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Комітет з питань фінансової політики і банківської діяльності
01008, м. Київ-8, вул. Грушевського, 5

Р І Ш Е Н Н Я

“6” лютого 2018 року

Комітет Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності на своєму засіданні 06.02.2018р. розглянув проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (реєстр. № 6677 від 10.07.2017, доопрацьований), внесений народними депутатами України Солов'єм Ю.І., Веселовою Н.В., Різаненком П.О. та іншими.

Зазначений законопроект відповідає поставленій у жовтні 2017 року цілі у зв'язку з ухваленням 3 жовтня 2017 року Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій», який в тому числі, задекларував запровадження другого рівня

Пропонується рекомендувати Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення якнайшвидше розглянути проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» (№ 6677 від 10.07.2017 р., доопрацьований) з метою його подальшого винесення на голосування в першому читанні, та при підготовці до другого читання врахувати наступні пропозиції:

1. Вік громадян - учасників другого рівня обов'язкової накопичувальної пенсійної системи не обмежувати 35 роками – передбачити участь громадян, які не набули права на призначення пенсії із солідарної системи (можливо визначити вік, наприклад до настання 60- річного віку). При цьому, для громадян, які встигнуть накопичити малі пенсійні заощадження (не достатні для придбання довічної пенсії - ануїтету), передбачити можливість одержання накопичень одноразовою виплатою або через виплату пенсії на встановлений термін.

Переваги:

- відсутня соціальна дискримінація громадян за віковою ознакою (в усіх рівні права);

- збільшується обсяг коштів, що будуть залучені до системи;

- більші обсяги коштів можна більш ефективно інвестувати і менший відсоток витратити на управлінсько-адміністративні видатки.

2. Передбачити поступове впровадження паритетної сплати внесків до накопичувальної системи працівниками та роботодавцями за наступною схемою: перший рік (2019) внески сплачує лише працівник, а протягом наступних 4-х років (до 2023 року включно), щорічно ставку відрахувань збільшується, на паритетних засадах, на 1% за рахунок працівника та на 1% за рахунок роботодавця до досягнення загальної ставки внеску на рівні 10% (6% – працівник і 4% - роботодавець).

Переваги:

- м'який варіант залучення роботодавців до формування пенсійних заощаджень працівників – сплата внесків з II року накопичувальної системи та поступове (розтягнуте у часі і помірно – лише на 1%) зростання ставки для роботодавця дозволять йому практично уникнути реального зростання фіскального навантаження, синхронізуючи зазначені відрахування із процесами росту заробітної плати;

- можна реалізувати м'який варіант впровадження системи для працівника (особливо, якщо з 1 січня 2019 року передбачити скасування військового збору (у розмірі 1,5%), тоді у I рік накопичувальної системи фіскальне навантаження на працівника зросте лише на 0,5%);

- стимулююча для працівника система, бо у наступні 4 роки (до 2023 року) приносить йому «бонусний» внесок від роботодавця у такому ж розмірі;

- збільшується обсяг коштів, що будуть залучені до системи;

- більші обсяги коштів можна більш ефективно інвестувати і менший відсоток витратити на управлінсько-адміністративні видатки.

Перевага, що стосується обох пунктів:

Максимальна кількість учасників накопичувальної системи, швидке зростання її ресурсів, поєднання коштів та інтересів працівників і роботодавців створюють умови для ефективної протидії, у майбутньому, можливим спробам націоналізації або «згортання» накопичувальної пенсійної системи.

3. Змінити принцип розподілу по недержавних пенсійних фондах (НПФ), допущених до II рівня, громадян-учасників обов'язкової накопичувальної пенсійної системи, які у встановлені законом терміни, не оберуть НПФ для формування обов'язкових пенсійних накопичень («мовчунів») – замість наділення роботодавців таким правом забезпечити електронний автоматичний рівномірний розподіл таких громадян між НПФ за принципом «випадкових чисел», доручивши цю процедуру Пенсійному фонду України, як законному утримувачу і провайдеру Реєстру застрахованих осіб.

Переваги:

- забезпечення безпристрасного, об'єктивного і рівномірного розподілу «мовчунів» по НПФ-ах, що поставить у рівні стартові конкурентні умови, як громадян, так і НПФ-и, які будуть присутні на II рівні;

- виключення корупційних ризиків, а також, ризиків застосування «фінансових мотиваторів» для роботодавців, щоб стимулювати їх до обрання ними певних НПФ для своїх працівників (в кінцевому результаті таке «фінансове мотивування» буде здійснюватись за рахунок пенсійних активів, що належать громадянам);

- зменшення імовірності тиску на працівника щодо вибору ним НПФ-а, але, при цьому, працівник завжди має законне право самостійно змінити НПФ, коли цього забажає;

- гарантоване забезпечення 100% розподілу «мовчунів» по НПФ-ах у встановлені законом терміни, на відміну від роботодавців, які можуть не повною мірою виконати свої обов'язки, а санкцій за не виконання не передбачено (і необхідно передбачити цілий механізм застосування таких санкцій, що буде переобтяжувати закон і «породить» цілу низку функцій та операційних процесів, які не є профільними, а лише відволікатимуть людські, фінансові та технічні ресурси. Це просто позбавлено сенсу).

4. Врахувати необхідність змін в системі державного регулювання і нагляду над суб'єктами накопичувальної пенсійної системи (як обов'язкового так і добровільного компоненту) шляхом поєднання відповідних функцій щодо всіх відповідних суб'єктів в одному регуляторі, а саме – в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Переваги:

- на даний момент нагляд за пенсійними фондами, адміністраторами пенсійних фондів здійснює Національна комісія, що здійснює регулювання на ринках фінансових послуг, а над інвестиційними компаніями, компаніями з управління активами, депозитарними установами та іншими учасниками процесу - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Поєднання функцій контролю, нагляду і захисту прав працівників, які вносять кошти в НПФ, в одній особі значно підвищить ефективність цих процесів та зменшить ризики шахрайств, неправомірних дій тощо.

**Перший заступник
Голови Комітету**

М.В. Довбенко